

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ
Topical Issues of Theoretical and Clinical Medicine

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
(м. Суми, 20-21 квітня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

МОРФОЛОГІЧНА ТА КРИСТАЛОХІМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПАНКРЕОЛІТІВ

Смородська О.М., Москаленко Р.А.

Науковий керівник: к.мед.н., доц. Москаленко Р.А.

Сумський державний університет, кафедра патологічної анатомії

Панкреатолітіаз, як явище формування конкрементів у тканині та протоковій системі підшлункової залози (ПШЗ), був вперше описаний ще в 1664 році у роботі Graef. Частота цього захворювання, в середньому, складає 0-4 на 1000 серед всього населення земної кулі.

Метою роботи було дослідити морфологію та кристалохімію панкреолітів.

Матеріали і методи. Всього було досліджено 5 випадків панкреатолітіазу, пацієнти проходили хірургічне лікування у Сумській обласній клінічній лікарні (СОКЛ) та Сумській міській клінічній лікарні №5 (СМКЛ №5). У ході дослідження зразків були використані гістологічні, гістохімічні методи для тканин підшлункової залози та рентгенівська дифракція для біомінерального компоненту.

Результати дослідження. Всі хворі на панкреатолітіаз були чоловіками віком від 43 до 56 років. Два камені локалізувалися у панкреатичній (вірсунговій) протоці, три інших – у протоковій системі підшлункової залози. Розміри конкрементів варіювали від 0,5 до 1,5 см в діаметрі. Форма панкреолітів залежала від локалізації: у вірсунговій протоці виявлялися одиночні, відносно великі, овальні камені з рівними, гладенькими краями; у протоковій системі ПШЗ переважали множинні, дрібні конкременти з неправильними краями, коралоподібного вигляду. Гістологічне дослідження ПШЗ показало ознаки хронічного панкреатиту, фіброз тканини, атрофію і набряк залозистого компоненту, системне розширення протоків залози, вогнищеві змішаноклітинні запальні інфільтрати, повнокров'я судин.

У всіх досліджуваних випадках структурно-фазовий та хімічний аналіз патологічних біомінералів відповідав кальциту.

Висновок. Виявлено, що наявність панкреолітів супроводжується значною морфологічною перебудовою підшлункової залози. Встановлено, що основною кристалічною фазою панкреолітів є карбонат кальцію у вигляді кальциту.

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ МЕЛАНОМИ У РОКИ ДО ТА ПІСЛЯ ПОЧАТКУ АНТИМЕЛАНОМНОЇ КАМПАНІЇ

Сулим Г. А. аспірант кафедри нормальної анатомії людини

Науковий керівник: д.мед.н., проф. Романюк А. М.

Сумський державний університет, кафедра патологічної анатомії

Інформування населення та антимеланомна кампанія набули певного масштабу та не знижують інтенсивності із року в рік. Подібна увага викликає науковий інтерес дослідити об'єктивну ефективність цих заходів на прикладі Сумської області

Мета роботи: дослідити зміни епідеміологічних показників у порівнянні даних до початку антимеланомної кампанії (2006 р.) та в роки активного запобігання (2015 р.)

Результати дослідження. Як тло для епідеміологічних даних використовується загальна кількість зареєстрованих пігментних на невоїдних утворень шкіри I кварталу 2006 р. та відповідного періоду 2015 р. Кількість всіх вибраних утворень шкіри значно зросла з 74 до 144 відповідно, серед яких в такому ж порядку меланому було гістологічно підтверджено у 14 та 12 пацієнтів відповідно. Таким чином, частка меланом серед інших пігментних утворень шкіри на початку 2015 року скоротилася з 18,91% до 8,33%. Визначається також зниження екстрапольованих показників захворюваності (4,75 на 100 тис. у 2006 р. до 4,28 на 100 тис. у 2015 р.). Значним чином змінилася вікова статистична картина: середній вік захворілих на меланому у I кварталі 2006 року був 49,3 роки, тоді як у відповідний період 2015 р. – 62,5. Сталою залишається статеві структура захворюваності – меланоми, виявлені у жінок частіше, ніж у чоловіків (~60 та 40%), але примітно, що для обох досліджуваних періодів середній вік жінок із виявленою меланомою менший, ніж у чоловіків.

Висновок: визначаються зміни епідеміології меланоми, які припустимо пов'язані із антимеланомною кампанією. В результаті дослідження визначено вдвічі більшу кількість видалених пігментних утворень шкіри, що свідчить про більшу інформованість населення та лікарів, а також значно вплинуло на середній вік пацієнтів із меланомою, витіснивши його показник за рамки працездатного віку. Такі результати потребують більш детального виявлення змін та корелятивних зв'язків у епідеміології меланоми з метою вдосконалення засобів профілактики та ранньої діагностики захворювання.

МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ В НОРМІ

*Тверезовська А. студ. 1-го курсу, Тимакова О.О., асистент
Сумський державний університет, кафедра патологічної анатомії*

Прищитоподібна залоза - периферійний орган ендокринної системи. Функціональне значення прищитоподібних залоз - регулювання метаболізму кальцію в організмі.

Метою дослідження є вивчення морфо-функціональних особливостей прищитоподібної залози в нормі за даними сучасної літератури.

Результати дослідження. Паренхіма прищитоподібної залози складається з епітеліальних клітин, що утворюють тяжі, між якими знаходиться сполучна тканина, багата кровоносними судинами. Паратиреоцити - залозисті клітини, які залежно від функціонального стану залози поділяються на два типа клітин: темні (головні) паратиреоцити - активно функціонуючі клітини, з більш розвиненими грЕПС і комплексом Гольджі; світлі (неактивні)-містять більше глікогену, лізосом, ліпідних крапель і секреторні гранули. Співвідношення між темними і світлими клітинами в нормі у людини становить 1: 3-5. Головні клітини виробляють паратгормон, органами мішенями якого є кісткова тканина, нирки, кишківник.

Механізм активації паратиреоцитів пов'язаний з наявністю на поверхні їх плазмолемі рецепторів, здатних безпосередньо сприймати вплив іонів кальцію. Найважливішим регулятором рівня паратгормону є концентрація кальцію в крові.

На секреторну активність прищитоподібних залоз не впливають гіпофізарні гормони. Прищитоподібна залоза за принципом зворотного зв'язку швидко реагує на найменші коливання рівня кальцію в крові.

Висновки. Слід зазначити, що останнім часом у доквіллі фіксується збільшення присутності солей важких металів, при цьому органи та системи організму зазнають певних морфологічних та функціональних трансформацій. Інформації, щодо впливу солей важких металів на прищитоподібну залозу у літературі недостатньо. Перспективи подальших досліджень передбачають проведення аналізу морфо-функційних змін прищитоподібної залози в умовах впливу солей важких металів.

МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ У ЩУРІВ В УМОВАХ ВПЛИВУ СОЛЕЙ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ

Тимакова О.О.

*Науковий керівник: д.мед.н., проф. Романюк А.М.
Сумський державний університет, кафедра патологічної анатомії*

Метою дослідження було дослідити морфологічні зміни та функціональний стан прищитоподібної залози щурів за умов впливу на організм солей важких металів.

Матеріали та методи дослідження. Експеримент проведений на 12 білих статевозрілих щурах-самцях вагою 200-250г, що були розподілені на 2 групи. Лабораторні тварини першої групи (контрольної) утримувались у звичайних умовах. Щури другої групи впродовж 30 діб отримували солі важких металів: цинку, міді, заліза, марганцю, хрому, свинцю (СВМ). Морфологічні зміни вивчались за допомогою стандартних гістологічних